

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Черкаси – 2025

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗУ, 2025. 464 с. Українською та англійською.

Включено матеріали, які доповідались на міжнародній науково-практичній конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України.

Розглядаються аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

ТОЛОК

Ігор

Ректор Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук, доцент, лауреат Державної премії України в галузі освіти, Заслужений працівник освіти України

Заступник голови:

ДОМБРОВСЬКА

Світлана

В.о. проректора з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України

Члени оргкомітету:

DIMITAR

Georgiev Velev

Director Scientific Research Center for Disaster Risk Reduction University of national and world economy (Sofia) Professor, Doctor

САЄНКО

Сергій

начальник відділу технологій ізоляції радіоактивних відходів «Харківського фізико-технічного інституту НАН України», доктор технічних наук, старший науковий співробітник

КРОНІН

Майкл

професор департаменту соціальної роботи університету Монмута, міжнародний інструктор з надання психологічної допомоги у надзвичайних ситуаціях Американського Червоного Хреста, Нью-Йорк, США

МАНДИЧ

Олександра

голова ради молодих вчених при Харківській обласній державній адміністрації, доктор економічних наук, професор

СИЛОВС

Марек Гунарович

заступник директора Коледжу пожежної безпеки та цивільного захисту Латвії, Республіка Латвія

ДАДАШОВ

Ільгар

Фірдосі огли

доктор технічних наук, доцент, Академія МНС Азербайджанської Республіки, Азербайджанська Республіка

TIKHONENKOV

Igor

Department of Chemistry, Ben-Gurion University of Negev, Beer-Sheva, Ph.D. on physics&mathematics, Israel

Шановні колеги!

Від імені колективу Національного університету цивільного захисту України вітаю учасників наукового форуму, який традиційно проводиться в нашому закладі вищої освіти та з відкриттям Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених «Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту».

Наш захід є відповіддю викликам сьогодення, а аспекти, які запровадженні до обговорення під час роботи конференції – актуальні, пріоритетні та значущі.

Четвертий рік поспіль триває військова агресія рф, яка призвела до значного підвищення навантаження на рятувальні підрозділи та розширила спектр надзвичайних ситуацій, ліквідацію яких здійснюють герої-рятувальники. Складність та різноманітність завдань, які постають перед підрозділами ДСНС, пов'язані, з великим ризиком для життя, зумовленим зокрема повторними обстрілами під час ліквідації надзвичайних ситуацій.

Приємно відзначити участь у конференції наших колег – молодих науковців Литовської Республіки, Словаччини, Чехії, Нігерії, тощо. Інтерес до проблем цивільного захисту свідчить про важливість і актуальність питань, які планується обговорити й вирішити під час роботи нашої платформи.

Впевнений, що ця конференція дасть можливість проявити себе як досвідченим науковцям, так і тим, хто тільки робить перші кроки в науці. Цей форум має стати вагомим внеском у поєднання наукової та практичної складових та створити умови для представлення інноваційних методів запобігання і реагування на надзвичайні ситуації. Наукова дискусія стимулюватиме обмін досвідом, розвиток та вдосконалення знань у сфері цивільного захисту та застосування кращих практик під час виконання завдань за призначенням.

Бажаю всім учасникам Міжнародної науково-практичної конференції молодих учених творчої наснаги та подальших успіхів у науковій та професійній діяльності.

Слава Україні! Разом до Перемоги!

Ректор Національного університету
цивільного захисту України,
кандидат педагогічних наук, доцент,
лауреат Державної премії України в галузі освіти,
Заслужений працівник освіти України,
генерал-майор

Ігор ТОЛОК

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ДИТИНИ В РОДИНІ ЯКОЇ ОДИН З БАТЬКІВ ЗАЗНАВ ПОРАНЕННЯ

Топчило А.В., ад'юнкт, НУЦЗ України
НК – Кердивар В.В., PhD, НУЦЗ України

На превеликий жаль на території України ведеться жорстока війна з агресором. Багато героїв боронять нашу незалежність як на полі бою так і в лавах сектору безпеки і оборони, захисті кордону, пошуково-рятувальних роботах після обстрілів та отримують поранення при виконанні завдань за призначенням або в наслідок бойових дій чи обстрілів. Психологи всіх відомств та установ приділяють максимальну увагу в роботі з пораненими та їхніми сім'ями, як військовими так і цивільними. У зв'язку з цим виникає питання як підтримати дитину в родині якої один з батьків зазнав поранення.

Основні ознаки, на які потрібно звернути увагу батькам: негативні зміни в емоційному стані дитини (тривожність, плаксивість, страх), когнітивних процесах (погіршення діяльності в процесах мислення, пам'яті, уваги), соматичні прояви (втрата апетиту, розлади в роботі серця або дихання), поведінкові прояви (підвищена конфліктність, порушення сну, замкнутість або підвищене бажання до спілкування, нав'язливі думки).

Психологічна підтримка дитини в ситуації коли отримує поранення хтось з батьків починається з інформування дитини про те що сталося. Для кожного віку пояснення повинно бути зрозуміле та вичерпне. Найкраще коли негативну інформацію надає хтось з близьких та рідних, бажано в спокійному стані, щоб зменшити травмування. Якщо у пораненого родича є ампутація кінцівок або негативні наслідки зміни зовнішності дитину перед зустріччю теж треба до цього підготувати, пояснити як зміниться життя сім'ї у зв'язку з цим. Треба зауважити, що для багатьох жінок, коли поранений чоловік знаходиться в лікарні є логічним почати сильно опікати і дитину, щоб знизити свій рівень тривоги. Але саме такі дії можуть підвищити стрес та тривогу дитини ще більше. Вона може відчувати себе ще більше безпорадною в цій ситуації. Тому особливо слід акцентувати увагу на тому, чим саме дитина може допомогти або підтримати близьку людину. Це повертає сину або донці хоч маленьке відчуття контролю над ситуацією, можливість відчувати себе потрібним та повертає віру в себе, допомагає подолати стрес.

Діти схильні копіювати емоційний стан дорослих, вчитися у них як себе вести у тій чи іншій ситуації, тому чим краще мати або батько буде справлятися з ситуацією тим краще буде і дитині. Саме близькі дорослі які підтримують один одного дають потужний ресурс дитині впоратися зі стресом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кокун О.М., Пішко І.О., Лозінська Н.С., Олійник В.О., Хоружий С.М., Ларіонов С.О., Сириця М.В. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами: метод. посіб. Київ : 7БЦ, 2023. 175 с.

2. Невидимі наслідки війни. Як розпізнати? Як спілкуватись? Як допомогти подолати? Довідник для широкого кола фахівців; заг. ред. К. Возніцина, Л. Литвиненко. Київ, 2023. 164 с.

Полтавська М.В., НУЦЗУ Особливості виникнення суїцидальних думок у військовослужбовців збройних сил України в умовах воєнного стану	329
Понура С.І., НУ «Одеська політехніка» Актуальні психічні стани рятувальників ДСНС при виконанні службових обов'язків у зоні надзвичайної ситуації	330
Попсуй А.В., НУЦЗУ Особливості психологічного відбору рятувальників під час війни	331
Сергійчук Ю.М., НУЦЗУ Спорт як інструмент розвитку особистості	332
Ситник В.С., НУЦЗУ Взаємозв'язок саморозкриття з рефлексивністю внутрішньо переміщених осіб у період військового стану	333
Слівінська Е.І., НУЦЗУ Емоційний інтелект як ресурс підтримки психічного здоров'я в період військового стану	334
Стеценко А.Д., НУЦЗУ Кар'єрне зростання як психологічний феномен	335
Ткачик О.Т., ЛДУ БЖД Особливості підготовки кризових психологів	336
Топчило А.В., НУЦЗУ Психологічна підтримка дитини в родині якої один з батьків зазнав поранення	337
Харченко К.С., НУЦЗУ Теоретичні засади дослідження стресостійкості у військових	338
Хромова Д.В., НУЦЗУ Міжособистісні відносини особистості з різним мотивом афіліації	339
Цурган О.О., НУЦЗУ Психологічні особливості життестійкості військових, які зазнали поранень під час війни	340
Чередниченко Т.В., НУЦЗУ Особливості виникнення негативних психоемоційних станів пожежних-рятувальників в умовах воєнного стану	341
Чечільницька Ю.Д., ЛДУ БЖД До питання психологічної безпеки фахівців ризиконебезпечних професій	342
Шетоха А.С., НУЦЗУ Задоволення базових психологічних потреб як фактор психологічного благополуччя рятувальників	343
Щербіна В.О., НУЦЗУ Виховання спеціальної витривалості в боротьбі самбо	344
Yulkina E.T., NUCPU Stressors in the work of rescuers	345
Янченко М.А., НУЦЗУ Аспекти популяризації пожежно-прикладного спорту в Україні	346
Яременко К.Ю., НУЦЗУ Статеві особливості схильності до ризику працівників ДСНС	347

Секція 9. Соціально-гуманітарні аспекти діяльності та публічне управління у сфері цивільного захисту

Багацький О.Ю., НУЦЗУ Феномен масової культури в епоху глобалізації	348
Білецький О.П., ЛДУ БЖД Значення особистісних якостей та моральних мотивів у діяльності рятувальників	349
Бойченко П.С., НУЦЗУ Протипожежна боротьба у регіонах Донбасу (Донеччина, Луганщина) у 1918–1920-х роках	350
Бойченко П.С., НУЦЗУ Запозичення з англійської мови у сфері цивільного захисту	351
Боцуляк А.І., НУЦЗУ Способи творення термінів у галузі пожежної безпеки	352
Бочаров Є.В., НУЦЗУ Структурно-функціональний та сценарний підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту	353
Васильчук Р.О., ЛДУ БЖД Особливості ідентифікації об'єктів критичної інфраструктури	354
Волочаєв С.О., НУЦЗУ Поширені типи помилок у наукових текстах, пов'язаних із сферою діяльності ДСНС України	355
Гайдай О.І., НУЦЗУ Професіоналізми в пожежній галузі	356
Гаркуша С.С., НУЦЗУ Цивільний захист: міжнародне право і виклики сьогодення	357

Терещенко Ю.О., НУЦЗУ Забезпечення електробезпеки в захисних спорудах цивільного захисту.....	435
Тищенко Б.М., НУЦЗУ Використання водню для підняття затонулих об'єктів в умовах надзвичайних ситуацій.....	436
Тищенко Б.М., НУЦЗУ Методи підняття судна з дна водойми за допомогою водню.....	437
Трипольська К.С., НУЦЗУ Аналіз номенклатури та норм витрат моторного палива та моторного мастила одиниць пожежної та аварійно-рятувальної техніки.....	438
Хрипко І.І., НУЦЗУ Безпека персоналу в умовах воєнного стану.....	439
Цимбаларь Д.В., Голобородько Є.М., Луценко Т.О., НУЦЗУ Заборона дискримінації у сфері праці за ознакою статі.....	440
Шевченко Д.Ю., НУЦЗУ Аналіз показників екологічної безпеки елементів згарища після пожежі.....	441
Шлемен І.О., НУЦЗУ Гендерна нерівність на ринку праці як системна загроза добробуту українських жінок.....	442
Щотка Є.О., НУЦЗУ Аналіз чинників екологічної небезпеки від спрацьованих хімічних джерел електричної енергії у вжитку ДСНС України.....	443
Якімов Д.В., НУЦЗУ Аналіз показників техногенно-екологічної безпеки зберігання, заправки та застосування вогнегасників.....	444
Якущенко Д.І., НУЦЗУ Підвищення рівня екологічної безпеки домоволодінь шляхом застосування когенераційних установок в умовах блекауту.....	445
Ялинич І.С., НУЦЗУ Оцінювання екологічної безпеки експлуатації електрогенераторів з поршнеvim ДВЗ з урахуванням декарбонізації.....	446

Відповідальний за випуск Р.І. Шевченко

Підписано до друку 02.04.2025

Тир. 100

Технічний редактор Р.С. Мележик

Друк. арк. 26,9

Формат А4

Ціна договірна

Типографія НУЦЗУ, 18034, м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8